

Contenidors per al cartró, els envasos de plàstic i el vidre en un entorn de la vall dominat per la Tosa d'Alp i el Moixeró

MIQUEL SPA

La Cerdanya canvia la gestió de la brossa per deixar de ser a la cua en reciclatge

► A l'estiu ha d'estar en vigor un sistema porta a porta amb contenidors tancats que elevi les pèssimes xifres de triatge

Miquel Spa
PUIGCERDA

El Consell Comarcal de la Cerdanya té a punt el contracte de gestió de la nova recollida selectiva de residus que ha de permetre a la comarca deixar l'últim lloc del rànquing nacional de separació de brossa, amb el 27% de reciclatge. En les primeres setmanes del nou any, el Consell té previst licitar el contracte per a la recollida de la brossa amb l'objectiu que es pugui posar en marxa ja a l'estiu. Si s'acaben complint aquests terminis, la Cerdanya hauria de ser capaç en pocs mesos de millorar notablement el percentatge de recollida i acostar-se a la mitjana nacional, el 47%.

El nou sistema de recollida selectiva dels residus a la Cerdanya es farà inicialment amb dos models. Per una banda s'aplicarà el sistema de porta a porta en cinc municipis: Ger, Llívia, Prats i Sansor, Guils i Urús. D'altra banda, es posarà en marxa un sistema de contenidors tancats activables amb targetes nominals de cada veí en deu municipis més: Martinet, Lles de Cerdanya, Prullans, Riu de Cerdanya, Das, Meranges, Isòvol, Bolvir, Alp i Fontanals. Finalment, dos municipis més, Puigcerdà i Bellver de Cerdanya, optaran pel seu propi mètode de gestió. Amb tot, el Consell Comarcal està enca-

ra en vies de negociació per tal que algun d'aquests dos municipis es pugui incorporar a la recollida selectiva amb la resta. En aquest sentit, Bellver de Cerdanya es podria sumar al projecte si prosperen converses de darrera hora. En els

últims mesos tècnics del Consell Comarcal i de l'empresa especialitzada Miceli, que ha pres part en la implantació d'aquests sistemes de recollida en altres comarques i municipis, han estat treballant en la posada en marxa d'un hàbits

que seran tot un canvi de paradigma a la Cerdanya. En aquest sentit, la millora dels índexs de separació de brossa a la comarca passa per ser el gran repte de la Cerdanya en l'àmbit mediambiental tant pels responsables polítics

com pels mateixos cerdans d'aquest nou any 2023.

La posada en marxa del nou sistema de recollida en almenys setze del disset municipis de la comarca a l'estiu coincidiria amb el final del contracte que mantenen la mateixa Cerdanya amb l'Agència Catalana de Residus i el Govern d'Andorra per l'exportació de la fracció de rebuig cap al Principat per ser cremada al forn incinerador de la Comella, a Andorra la Vella. Actualment la Cerdanya gestiona la fracció de rebuig a les instal·lacions de l'antic abocador de Cortàs, a Bellver, on els tècnics fan una separació dels residus ja que a la Cerdanya als contenidors de rebuig hi va a parar de tot. El conveni estableix un màxim de 10.000 tones anuals de la Cerdanya cap a Andorra, les quals es traslladen en camions des de la planta comarcal de distribució de residus. El sistema d'incineració és un dels menys aconsellats pels experts mediambientalistes per la contaminació que genera. L'acord per portar el rebuig a Andorra suposa un cost de trasllat d'uns 57 euros per tona, la qual cosa es tradueix en uns 1.140 euros per cada un dels camions que fan el viatge cada setmana. Pel que fa a la resta de residus, la Cerdanya envia el cartró i els envasos a una planta de tractament del Berguedà, el vidre a Mollet i la fracció orgànica a Montferrer.

Els tècnics atribueixen la mala separació a la comarca a l'absència d'un mètode sostenible

MIQUEL SPA, PUIGCERDA

Els tècnics del Consell Comarcal i de l'empresa especialitzada Miceli treballen amb el convenciment que, una vegada implantat el nou sistema de recollida, la Cerdanya superarà aviat la mitjana nacional de separació perquè així ha passat en altres terri-

toris. En aquest sentit, els tècnics apunten que la raó per la qual la Cerdanya fa dècades que se situa en els últims llocs del rànquing de separació de la brossa és que no s'hi ha implantat mai un sistema de control. A la comarca encara hi ha contenidors oberts on els veïns hi poden llençar el

que volen. Igualment, els tècnics han detectat manca d'illes de contenidors en alguns municipis i, alhora, una manca d'informació directa als veïns. Paradoxalment, la comarca veïna de l'Alt Urgell és una de les que més recicla, amb un percentatge superior al 50%.

Una illa de contenidors en una zona residencial de Bellver de Cerdanya

MIQUEL SPA

Les xifres

Comarca	% de recollida selectiva
Berguedà	69,93 %
Osona	66,93 %
Molanès	63,70 %
Terra Alta	62,26 %
Conca de Barberà	61,11 %
Pallars Sobirà	59,50 %
Segarra	57,48 %
Priorat	55,75 %
Gironès	52,58 %
Bages	52,47 %
Montsià	51,94 %
Alt Urgell	51,48 %
Alt Empordà	50,71 %
Alta Ribagorça	50,00 %
Ripollès	49,89 %
Garrotxa	49,78 %
Ribera d'Ebre	49,10 %
Pla de l'Estany	48,48 %
Baix Llobregat	47,84 %
Maresme	47,73 %
Baix Empordà	47,16 %
Solsonès	47,12 %
Baix Ebre	46,68 %
Alt Penedès	46,64 %
Alt Camp	46,30 %
Selva	45,95 %
Anoia	45,01 %
Urgell	44,60 %
Vallès Oriental	44,54 %
Pla d'Urgell	44,39 %
Baix Camp	43,71 %
TOTAL CATALUNYA	43,40 %
Vallès Occidental	43,31 %
Pallars Jussà	43,20 %
Garrigues	42,20 %
Segrià	41,81 %
Noguera	41,34 %
Garraf	40,78 %
Val d'Aran	39,14 %
Baix Penedès	38,24 %
Tarragonès	37,11 %
Cerdanya	26,90 %

Font: MDESCAT

Els pobles més turístics instal·laran illes d'emergència amb contenidors temporals els caps de setmana

► Els clients de cases rurals i apartaments podran accedir als contenidors amb targetes que se'ls lliuraran

M.S. PUIGCERDÀ

■ El pla de recollida selectiva per a la Cerdanya preveu la seva realitat turística, la qual configura una població molt diferent entre setmana a la que assumeix el cap de setmana i les puntes turístiques. En aquest sentit, la Cerdanya té un padró d'habitants d'unes 19.000 per-

sones que els caps de setmana i, sobretot, per Nadal, Setmana Santa i el mes d'agost, s'arriba a triplicar. Els responsables de seguretat de la Cerdanya fixen la població present a la comarca en un dia de màxima afluència turística per sobre de les 110.000 persones. Així, el pla de residus té en compte tres tipus de població i, per tant, tres tipus de generació i gestió dels residus amb tres casuístiques: la població resident, la flotant i la temporal. Aquests dos casos responen als veïns de segona residència i als turistes allotjats puntualment en establiments com

hotels, apartaments o càmpings.

A partir d'aquesta separació de població, el nou sistema de recollida selectiva preveu la implantació de mètodes específics per a la recollida de la brossa de la població flotant i la temporal. Una enquesta recent situa el percentatge de població estable respecte al total al llarg de l'any en el 41%. Així, en poblacions amb especial presència de segons residents com ara Llívia i Alp, el Consell i els ajuntaments instal·laran illes de contenidors considerades «àrees d'emergència» els caps de setmana i puntes turísti-

ques. En aquests entorns els segons residents hi podran llençar les seves escombraries. Igualment, el sistema preveu l'entrega de targetes especials per obrir els contenidors als visitants que s'allotgin en establiments turístics, tal com es va implantar ja fa anys a les cases rurals del Berguedà. D'aquesta manera, els visitants rebran en arribar al destí una targeta amb la qual podran obrir els contenidors de fraccions com ara l'orgànica, la del cartró, el vidre i el plàstic. Serveis especials en faran la recollida una vegada passi la punta turística.

Llívia reaprofitarà la fracció orgànica en una planta de compostatge per als seus prats

► Puigcerdà està pendent de tancar un procés llarg de renovació del contracte de la recollida de la brossa

M.S. PUIGCERDÀ

■ En aquest canvi de model a tota la Cerdanya, Llívia s'ha proposat fer una passa endavant més i autogestionar-se la major part de la brossa amb una planta de compostatge pròpia que recollirà la fracció orgànica. Els experts que desenvolupen el pla porta a porta a Llívia i la Cerdanya han apuntat que amb la fracció orgànica que genera la població, la qual suposa el 44% de la total, l'Ajuntament la podrà reconvertir en fertilitzant orgànic de qualitat. Per completar aquest procés, el consistori impulsarà la creació d'una planta de compostatge pròpia que permetrà a Llívia tancar el cercle de la gestió sostenible amb el tractament i reaprofitament dels residus. En paral·lel, el sistema evitarà a l'Ajuntament haver de contractar transport que s'emporti la bro-

ssa a un altre municipi i, alhora, el fertilitzant servirà per al conreu dels prats locals.

Per la seva banda, Puigcerdà, on viu la meitat de la població de la Cerdanya, està pendent de resoldre el nou contracte sobre la recollida dels residus per poder també aplicar un nou model més sostenible. El consistori ha topat amb dificultats en la resolució dels concursos per la licitació del servei, com ara la impugnació del primer concurs. Amb tot, la voluntat de l'equip de govern és que es pugui desencastrar aviat la concessió i estrenar la nova recollida, la qual també comportarà nous horaris del pas dels vehicles.

Campanya de comunicació

El desplegament del nou pla de gestió de residus a la Cerdanya comportarà la posada en marxa d'una campanya de comunicació a tots els municipis. La campanya, que també serà de conscienciació, inclourà enviament de documents informatius a les cases i la convocatòria de reunions de poble en les quals s'informarà els veïns personalment.

Un equip de tècnics i agents cívics visitarà a casa els veïns que no separin bé la brossa

► Les bosses del porta a porta i les targetes dels contenidors tancats oferiran informació del procés

M.S. PUIGCERDÀ

■ Una vegada es posi en marxa el nou sistema de recollida, un equip d'unes cinc persones amb tècnics i agents cívics del Consell Comarcal i de l'empresa Miceli portaran a terme un programa de seguiment que inclourà visites als veïns.

Pel que fa als pobles amb contenidors tancats, l'equip de seguiment podrà comprovar el nivell de freqüència de cada resident gràcies al fet que cada veí tindrà una targeta nominal per obrir-los. D'aquesta manera, els tècnics d'aquest equip comarcal especialitzat visitaran els veïns que no llenquen la brossa al seu contenidor de referència o, en el cas de la recollida porta a porta, els que no deixen la fracció que correspon cada dia o aquells en la bossa de cada fracció dels quals hi ha deixalles que no hi pertocuen. Les esta-

distiques d'ús que emetran les targetes permetran als agents detectar els casos de veïns que caldrà visitar.

Aquesta dinàmica de gestió dels residus controlada i monitoritzada per cada habitatge suposarà tot un canvi de paradigma a la Cerdanya, on els veïns no han canviat pràcticament l'hàbit de gestió de la brossa en els últims vint anys. No obstant això, els tècnics consideren que els baixos índexs de reciclatge de la Cerdanya es deuen tan sols a una qüestió de metodologia, fins al punt que estan convençuts que una vegada s'aposti per un sistema endreçat de separació, els percentatges milloraran automàticament. En cap cas, doncs, els experts creuen que la població de la Cerdanya estigui menys conscienciada que la de les comarques veïnes. Sobre aquest debat, els polítics de la vall tradicionalment s'han excusat en l'existència de segones residències per argumentar la dificultat de portar a terme la separació dels residus. Els responsables del nou pla, en canvi, estan convençuts que amb un bon mètode el reciclatge s'imposarà.